

Behandling af fravænningsdiarré

Fokus: Som følge af udfasning af zinkoxid i foderet forventes det, at fravænningsdiarré igen bliver fremtrædende.

Konklusion

Hvis fravænningsdiarré rammer dine fravænningsgrise, er det vigtigt at behandle dem hurtigt med et virksomt antibiotikum for at undgå øget sygelighed og døde grise.

Af Nicolai Rosager Weber, specialkonsulent, dyrlæge og ph.d., nirw@seges.dk

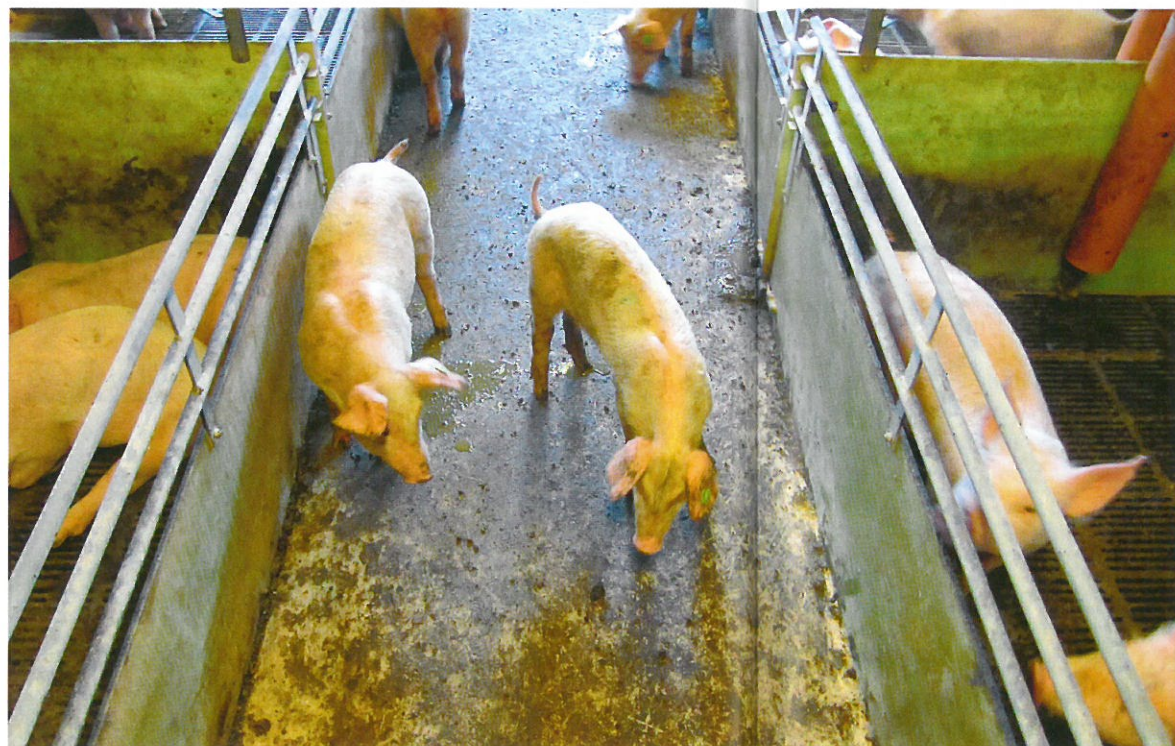
Klassisk fravænningsdiarré ses ofte inden for de første 14 dage efter fravæning og kan medføre en forøget dødelighed og en nedsat daglig tilvækst som følge af dehydrerede og afmagrede grise. Fravænningsdiarré skyldes toxinproducerende hæmolytiske colibakterier, der vokser frem i tarmen og udskilles i et højt niveau i gødningen.

En effektiv metode til at forebygge fravænningsdiarré er at iblande medicinsk zink i fravænningsfoderet de første 14 dage efter fravæning. Men da ny lovgivning kræver, at den medicinske zink skal udfases af dansk svineproduktion senest i juni 2022, må det forventes, at fravænningsdiarréen endnu engang bliver en udfordring, som mange smågriseproducenter skal håndtere via forebyggende tiltag og i visse tilfælde via antibiotikabehandling.

Da fravænningsdiarré kan være en meget tabsvoldende sygdom og kan resultere i man-

ge grise med forringet velfærd, er det vigtigt at skride hurtigt til behandling. I mange tilfælde er det endda nødvendigt med antibiotikabehandling for at helbrede sygdomsramte grise og for at kunne give en effektiv behandling er det essentielt at vælge et passende antibiotikum.

Valg af antibiotikatype til behandling af fravænnings-

Smågris med fravænningsdiarré. Bemærk den tynde gødning samt afmagering og utrivlighed.

diarré afhænger af hvilket antibiotikum, der virker i den enkelte besætning vurderet ved resistensforekomst samt på klinisk effekt og af national lovgivning.

Fødevarestyrelsen har i foråret 2018 udsendt en ny antibi-

otikavejledning om ordination af antibiotika til svin. Formålet med vejledningen er at undgå at bruge de antibiotikatyper, som er vigtige til behandling af mennesker og i højere grad skaber resistente bakterier. Derved reduceres risikoen for overførelse af resistente bakterier fra dyr til mennesker. Vejledningen kategoriserer antibiotikatyper ud fra tre kategorier, hvor dyrlæger som udgangspunkt skal vælge typer fra kategori 1 og undgå at bruge antibiotikatyper fra kategori 3.

Resistensmønstre

Colibakterier udvikler hurtigt resistens, og resistensmønstret kan variere meget mellem besætninger, hvorfor det er vigtigt at lave løbende resistensundersøgelser. Resistensbestemmelse af hæmolytiske colibakterier på Laboratorium for Svinesygdomme i Kjellerup giver et nationalt overblik over hvilke antibiotikatyper, der ofte er virksomme over for hæmolytiske colibakterier. Som det fremgår af Tabel 1 i perioden 2016-2017, er

Amoxicillin+Clavulanat (bredspektret penicillin), Florfenicol og Neomycin de antibiotikatyper fra kategori 1, som er mest virksomme over for hæmolytiske colibakterier. Derfor vil besætningsdyrlægen i første omgang vælge disse i tilfælde af udbrud af fravænningsdiarré.

Udvikling af behandlingsvejledning

Seges Svineproduktion og Københavns Universitet deltager i et forskningsprojekt, hvor nye behandlingsmetoder for antibiotikabehandling af fravænningsdiarré afprøves og udvikles. Målet med projektet er at finde den mest effektive behandlingsmetode, der helbreder sygdomsramte grise og samtidig medfører det lavest mulige antibiotikaforbrug med den lavest mulige resistensudvikling. Resultaterne forventes at blive offentliggjort i løbet af 2019.

% følsomme isolater	Periode			
	2016.1	2016.2	2017.1	2017.2
Antibiotika				
Ampicillin	46	40	44	48
Amoxicillin+Clavulanat	92	83	89	91
Florfenicol	87	93	89	91
Neomycin	95	91	93	83
Sulphamethoxazole	35	27	31	33
Spectinomycin	55	44	49	50
Streptomycin	32	21	21	25
Trimethoprim	55	44	40	45
Apramycin	88	90	94	90
Gentamicin	89	90	94	90
Tetracyclin	37	23	38	42
Ceftiofur	99	99	98	99
Ciprofloxacin	98	100	100	100
Colistin	100	100	100	100
Antal isolater	162	162	128	123

Procent følsomme hæmolytiske colibakterier i perioden 2016-2017 isoleret på Laboratorium for Svinesygdomme. Grøn = Kategori 1, Gul = Kategori 2, Rød = Kategori 3